

การติดเชื้อเอนเทอโรไวรัส 71

สาเหตุ

เอนเทอโรไวรัส 71 (EV 71) เป็น อาร์เอ็นเอ ไวรัสสายเดี่ยว เป็นเชื้อตัวหนึ่งที่เป็นสาเหตุของโรคมือ เท้า ปาก (HFMD) โรคนี้พบบ่อยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในฤดูร้อนและต้นฤดูใบไม้ร่วง มีรายงานการระบาดเป็นหมู่ใหญ่ในไต้หวันและมาเลเซีย ในปี พ.ศ.2533

ลักษณะอาการของโรค

โดยทั่วไป การติดเชื้อ อีวี 71 มักพบในเด็กเล็ก อาการโดยทั่วไปของโรคมือ เท้า ปาก คือ มีไข้ เจ็บในปากและมีแผลพุพองโดยปกติจะเริ่มจากอาการใช้เบื่ออาหาร ปวดเมื่อยไม่สบายตัว และเจ็บคอ ต่อมา 1-2 วันเริ่มมีแผลเจ็บในปาก แผลมีลักษณะเริ่มจากเป็นตุ่มแดง เป็นเม็ดพุพองที่ต่อมาแตกออกเป็นแผลเล็กๆ ที่ลิ้น เหงือก กระพุ้งแก้ม ผื่นที่ผิวหนังจะมีลักษณะเป็นจุดแดงๆ เรียบหรือนูน ไม่คัน มักพบที่ฝ่ามือฝ่าเท้า บางรายที่ได้รับเชื้อไวรัสแล้วอาจจะไม่มีอาการเลยก็เป็นได้ มีน้อยรายที่จะเกิดเป็นโรคแทรกซ้อนที่ร้ายแรง เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ, ไขสันหลังอักเสบ, กล้ามเนื้ออ่อนแรงคล้ายโปลิโอ, และกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ

การแพร่กระจายของเชื้อ

การแพร่กระจายของเชื้อ อีวี 71 จากคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งได้จากการสัมผัสโดยตรงกับน้ำมูก น้ำลาย เสมหะ ละอองจากการไอจาม น้ำเหลืองจากแผลพุพอง หรืออุจจาระของผู้ป่วยที่มีเชื้อ เชื้อไวรัสจะแพร่ติดต่อได้ในช่วงที่ผู้ป่วยอยู่ในระยะแพร่เชื้อ และอาจจะแพร่ได้นานกว่านั้น เนื่องจากสามารถตรวจพบเชื้อไวรัสในอุจจาระได้เป็นเวลาหลายสัปดาห์

ระยะฟักตัวของโรค

ระยะฟักตัว อยู่ในระหว่าง 3-7 วัน

การดูแลรักษา

ในปัจจุบันยังไม่มียารักษาสำหรับไวรัสอีวี 71 โดยเฉพาะมีเพียงการรักษาตามอาการที่ปรากฏ เช่น ให้ยาลดไข้ แก้ปวด แก้เจ็บแผลในปาก ในผู้ป่วยส่วนใหญ่โรคจะหายได้เอง อาการต่างๆเช่นไข้ ผื่น และแผลในปาก จะค่อยๆดีขึ้นและหายได้เองในเวลาประมาณ 1 สัปดาห์

ผู้ปกครองต้องดูแลเอาใจใส่เรื่องสุขภาพของบุตรหลาน และพบแพทย์เมื่อเด็กที่เป็นโรคมือ เท้า ปาก มีอาการดังต่อไปนี้:

- มีไข้สูง
- อาเจียนซ้ำหลายครั้ง
- ง่วงนอนตลอดเวลา หรือซึมลง
- กล้ามเนื้อแขนขากระตุก หรือแขนขาอ่อนแรง

ควรรีบบรรเทาอาการของเด็กที่ติดเชื้อ หยุดเรียน และไม่ไปทำกิจกรรมเข้ากลุ่ม เช่น ไม่ไปงานเลี้ยง เข้าชั้นเรียน หรือว่ายน้ำ เป็นเวลา 2

สัปดาห์หลังจากหายไข้และตุ่มพุพองต่างๆแห้งและตกสะเก็ด เพื่อป้องกันการแพร่โรค ต้องป้องกันสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กๆ ไม่ให้ได้รับเชื้อติดต่อ โดยรักษาสุขอนามัยเฉพาะตัว และสุขอนามัยของสิ่งแวดล้อม (ดูคำแนะนำในการป้องกันโรค ที่ท้ายบทความนี้)

การป้องกัน

ในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกัน การรักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล และสุขอนามัยของสิ่งแวดล้อม เป็นมาตรการสำคัญที่สุดในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสอีวี 71 เมื่อท่านอยู่ในช่องทางหรือระหว่างการเดินทางในที่สาธารณะ ควรปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

- ล้างมือ ทุกครั้งก่อนกินอาหาร และเมื่อออกจากห้องสุขา หรือเช็ดอาเจียน หรือเปลี่ยนผ้าอ้อมให้เด็ก
- ปิดจมูกและปากเวลาไอหรือจาม และทิ้งผ้าหรือกระดาษทิชชูที่เปื้อนน้ำมูกน้ำลาย ในที่อันสมควร
- ไม่ใช้ของส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น เช่นผ้าเช็ดตัว ช้อนล่อมจานชาม
- ทำให้ภายในห้องมีการระบายอากาศที่ดี
- ทำความสะอาดหรือใช้น้ำยาฆ่าเชื้อ เช็ดพื้นผิวที่ต้องสัมผัสบ่อย เครื่องเรือนและห้องสุขาควรทำความสะอาด บ่อยๆ ใช้น้ำยาทำความสะอาด เจือจางในอัตราส่วน 1:99 (เช่นผสมน้ำยา 5.25% หนึ่งส่วนกับน้ำ 99 ส่วน)
- ทำความสะอาดของเล่น หรือพื้นที่ที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่ง น้ำมูกน้ำลาย อุจจาระ ปัสสาวะ โดยใช้น้ำยาทำความสะอาด เจือจางในอัตราส่วน 1:49
- หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดหรือสัมผัสกับผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก

มิถุนายน 2553